

Foia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

Pest'a

15/25

Juniu

1865.

Este in fie-care luna de trei ori adeca in 5. 15.
si 25. dupa c. v. continendu doze c. 50.

Pretiuul pentru Austria

pe Jun.—Sept. 2 fl. —

pe Jun.—Dec. 3 fl. 50 ct.

Pentru Romania

pe Jun.—Dec. unu galben.

Nr.

2.

Cancelari'a redactionei

Strat'a lui Leopoldu Nr. 18.

unde sunt a se adresa manuscrisurile si banii
de pretuonoratiune.

Epistolele nefra roate nu se primescu si ojele
anonime nu se publica.

I

**cursu
anuale.**

DIMITRIU BOLINTINIANU.

Este óre vre unu romanu inteliginte care se nu cunoasca acestu nume? Nu! Laureatulu nostru poetu e bardulu natiunei intregi, numele lui e cunoscutu in palatiuri chiar ea si in casulie, poesiile sale se canta in tóte partile locuite de romani.

Ce se dicemu despre aceste poesii, dintre cari unele sunt traduse si in limbe straine, intre altele si in limb'a englezesca? — Ce e frumosu — dice d. R. Ionescu — nu se póte definia. Adeverat'a poesia n'a avutu si nu va ave neci odata o definitiune drepta. Deschidia ori cine poesiile dlui Bolintinianu si va vedé aparendu-i, prin nori diafani, creatiunile cele

Dimitriu Bolintinianu.

mai ideali de virgini frumóse, de spirite rapitóre, de fantasme suridinde ce stergu lacrim'a unui infortunatu si induicescu somnulu seu de flori ce-si innaltia profumulu pe aripele roate ale serii, de murmur'a voluptósa produsa de sarutatulu a doi amanti fericiți, si câte alte creatiuni placute! E poetulu imaginatiunei, unei imaginatiuni usióre, pline de farmecu; care totdeauna ni suride si ne pórtá numai prin flori pline de parfumu, prin vái incantatóre, prin campii ceresci, unde totul este placere si amoru. . .

Dar nu e scopulu nostru a comunicá de

asta data o analiza a poesiei dlu Bolintinianu; natiunea a apretiuitu de multu talentulu nemoritoriului seu poetu; deci facemu sê urmeze pe scurtu schitiile biografice primite prin bunetatea St. D. Redactoru alu diuariului „Reforma“.

Laureatul nostru poetu e nascutu in Bolintinu, aprópe de Bucuresci, la 1826, dintr' o familia boierésca. Si a facutu studiile in colegiulu natiunale din St. Sava si in urma a ocupatu oficiu la unu ministeriu.

Deosebite poesii respandite in publicu de jurnale, tragandu a supra-i atentiunea publica, D. Stefanu Golesecu si alti boeri patrioti se reunira si se decisera a-i inlesni midilóce ca sê merga sê-si completeze studiile la Paris in 1847. Dar vócea patriei, lu-facù sê parasésca Parisulu; câ-ci evenimentele politice din anulu urmatoriu, lu-chiamara la Bucuresci, unde se aretà unulu din cei mai zelosi aperiatori ai causei natiunali si redigià in tempu de mai multe luni „Popululu Suveranu“ — gazeta republicana. Enumeratu dupa restabilirea ordinei legate in firmanulu de proscriptiune, emigrà in Francia impreuna cu fratiu Golesecii, Roseti s. c. l. si trecù mai tardiù in Turcia. La 1855 principele Grigoriu Ghica i oferì o catedra de literatur'a romana la Iasi; dar Turcia refusà de alu lasà sê intre chiar in Moldova.

La 1852. se deschise o subscriptiune in Moldova spre a tipari o colectiune diu opurile sale. Acésta publicatiune facuta sub ingrigirea poetului (cu tóta lips'a sa), prin ajutoriulu dlu Giorgiu Sionu, aparù sub titlulu „Cantece si plangeri“ dara vendute in putinu tempu, acésta carte a reaparutu la 1855, sub titlulu simplu de „Poesii“; câte-va fragmente s'a tradusu si s'a publicatu in limb'a engléza, in antologi'a romana (Roumain anthology, publicata la Hertford in 1856) A publicatu si unu numeru mare de articoli in „Romani'a Literaria“ redigeata de dlu V. Alesandri, — precum si unu romanu filosoficu — sociale intitulatu Manole. A publicatu asemenea la Parisu la 1854 prin ingrigirea amicului seu d. Voinescu o brosiura intitulata „Principatele romane“ precum si o biografia a boerilor sub titlulu Turcia, Austria si Moldo-Romanii. Intorcandu-se in tiera a redigiatu diuariulu „Dembovitia.“

La aceste mai adaugemu, câ mai tardiù a edatu unu romanu sub titlulu „Elena“, — câte-va descrieri de caletoria si poesii istorice sub titlulu „Bataliile Romanilor“ si „Legende séu Basmé natiunale“; sub ministeriulu dlu Cogalniceanu a fostu câtu-va tempu ministrulu cutiloru si alu instructiunei publice.

Dlu Bolintinianu acuma e in etatea cea mai frumosa; literatur'a romana asepta inca de la talentulu dsale multe opuri incantatóre. Parcele sê tiese indelungatu firulu vietii sale!

Bogdanu intalnesce in dumbrav'a lata,
Ratecindu sub arbori unu betranu c'o fêta.
Celu betranu pe capu-i, pórtá peru d'argintu,
Sub trei rani deschise, ambla suferindu.
Fét'a pare 'n doru-i ca o serbatóre
Ce straluce 'n umbr'a grigii trecatóre :
Valuri dulci de purpuru néca-ai fetiei crini;
Ochii-i de dorere si de plansu sunt plini.
Perulu ei celu galbenu albu-i sinu saruta :
Si-astfelu sarutandu-lu, fati'a-i imprumuta.

„Dómne! tier'a pere . . . bine ai vinitu! . . .“
Dice . . . dar sub doru-i cade . . . a moritu.
Fi'a-sa-lu sustine . . . doru-i nu vorbesce,
In torentu de lacrimi nu se respandesce;
Dar cu sufletu mare, astfelu a vorbitu :
„Mi-au ucisu Tatarii mandrulu meu iubitu! .
Astadi éca pere chiar alu meu parinte . . .
Peste tota tier'a séména morminte! .
Dar voi nu combateti! nu sunteti Romani!
Aruncati mai bine armele din mani!“

Dice; dar Tatarii p' acolo 'nvorara;
Domnulu va sê fuga prin paduri de tiera. .
Fét'a smulge arculu unui luptatoru,
Si 'n Tataru s'arunca cu sufletu 'n doru.
La acesta fapta ei se rusinara,
Si 'ntornandu toti caii, spre Tataru plecara.
Ér Tatarulu fuge. Domnulu stá miratu :
Nu 'ntielege fug'a cum s'a intemplatu.

O fecióra blonda catra densulu pare,
Si-i arunca capulu hanului celu mare.

Dimitriu Bolintinianu

Caderea Timisianeii.

— Novela istorica —

(Urmare.)

— Te compatimescu sarmane, dar' n'am neci o simțire sincera pentru tine, precum neci voi nu a-ti avutu pentru mine; — sê te mangaie Ddieu santulu! . . . anim'a-mi nu scie sê minta . . .

Dise Irin'a, si ca o umbra rece a trecutu in cabinetulu seu, unde vediendu-se singura, se lasa pe o sofa de porfiru spre a dá voia libera simțiemintelor sale, ce trebeau ascunse dinaintea ochiloru curiosi ai multimei.

Ea acum nu erá mai multu superb'a dómna, a careia privire imperiósá sterna respectulu tuturor ce o vedeau, — nu erá mai multu finti'a rece, ce pareá cá nu mai scie sê simtia, — acum aruncandu masc'a, ce i ascundea simțirele-i misterióse, erá o frageda fintiá, ce ni casciga simpatia, — erá o plapanda dínisióra, unu angeru plangatoriu, — *o amanta nenorocita!*

Dalb'a-i frunte si-o odihnia pe manuti'a-i de erinu, — ochii-i scaldati in lacrimióre luceau ca stelele incinse cu usiorelulu velu de nuori, — pe sinu-i albu ca néu'á casta a alpiloru cadeau margele mai curate ca undele cristaline, erau diamantele animei — lacrimiórele stórse de-o dorere sacra.

Si ea, ca nenorocitululu seu sotiu : atátu de tenera, frumósá si — atátu de trista . . . !

II.

Cine me va mangaiá?

— Ah! sarman'a de mine! . . . Ddieule! cátu trebuie sê patimescu, fara a avé cea mai mica sperantia, cá dorerile mele voru avé finitu . . . ! — eschiamá infortunat'a dómna — indesiertu te ivesci tu sperantia amagitória, indesiertu ti estindí aripele aurie pentru ca sê-mi imbratiosiedi spiritulu îngreuatu de patime, — anim'a-mi nu mai dá audiu sioptiriloru tale, — — voiescu sê remanu singura, nemangaiata, cá-ci indesiertu me voru mangaiá, nime nu me va scóte din prepasti'a grodiava in carea m'am descéptatu . . . eu n'am mai multu dorintie, precum s'au ivitu asia au si peritu unic'a dorintia ce mai nutresce anim'a mea e, ca sê fiu incungurata — — uitata de toti . . . anim'a-mi doria sê fia libera ca paserea ceriuriloru, dar' cand in acestu visu farmecatoriu s'a naltiatu la sóre, si tremuranda de bucuria se leganá pe radiele aurie . . . aripile-i cadu, se descépta din

visu, spre a se vedé inchisa — *pentru totudéuna* si indesiertu va strigá ajutoriu, nime nu o va audí, nime nu o va intielege . . . indesiertu va strigá robulu, sê-i dai *libertate*, daca e osanditu spre vecia, — numai ecoulu paretilor intunecosi va respunde in batjocura *n'ai . . parte!* . . . ! . . . pare toti s'au conjuratu, numai debilele radie, ce se strecura prin intureculu inchisórei mai incaldiescu anim'a, si óre de ce-si mai tramite sórele radiele sale acelu ce e osanditu spre vecia? . . . de ce nu-lu lasa in *intunerecu*, ci respandesce lumina — spre a descéptá fantómele inspaimantatórie . . . de ce-i mai incaldiescu anim'a incinsa cu sloiulu amortitoriu, careia mórtea i-ar fi o binefacatória. . . .

. . . Asia sum si eu osandita pentru totdeuna sê fiu sclava si sê mintu, cá iubescu pre acela ce mi-a rapitu libertatea animei mele . . . si de a fostu sê fiu in veci lipsita de sórele amórei, de ce nu am remasu in intunerecu, — sê fiu remasu nepriceputa precum m'au adusu in starea deplorabile! . . . de ce a trebuitu sê-lu mai vedu pre *elu?* . . . voi legisti si filosofi cercati si judecati de e santa acea legatura, ce nu e atractiunea amórei ci forti'a interesului . . . cugetatave, dar' de nu aveti anima aruncati-ve teoriile in ventu, cá-ci nu seiti nimicu . . . nimicu . . . Ah! tata, tata! de ce ai vendutu fericirea ficeitale, pentru unu nume, ce cu tóta-a sa splendóre nu-mi póte da indestulare spre unu momentu?! — Inse ce mai lamentezu? . . . vendiarea s'a facutu si pretiulu s'a primitu, — cine mai intréba, cá sclavulu vendutu in ce mani a ajunsu? . . . trebuie sê me inpacu cu sórtea mea, — — te du, te du sperantia amagitória! — eu n'am fostu sê am parte de visurile teneretieloru . . . *eu am juratu credintia lui Optumu* . . . pre care *trebuie* sê-lu iubescu. — O! de asiu fi potutu remané in acésta obscuritate! — de nu asiu fi mai vediutu acea anima, ce promite cá mi-a infrumsetiá viéti'a cu flori mirositórie, de nu asiu fi vediutu pre *Cenadinu*, acum póte nu sciam cá su nefericita, si sarutam cu multiamire man'a ce me stepanesce fara dreptu — si mi-a rapitu fericirea, ce poteamu avé! — A trebuitu sê vedu, cá este unuzidu nerestornabilu ce me desparte de lume unde me ascépta objectulu dorintieloru, visuriloru mele . . . pentru totudéuna voiu fi despartita de Cenadin pe care lu iubescu si nu e iertatu a-lu iubi; — eu trebuie sê mintu cá iubescu pre care lu urescu. . . O! Dómne! ce m'ai impresoratu cu atáta dorere . . . cine me va mangaiá pre mine . . . ?! . . .

— Eu te voiu mangaiá, dulcea mea Irina! — strigá o vóce neasceptata.

— Ce, tu aici Cenadinu? pentru Ddieu, cum ai cutediatu?!

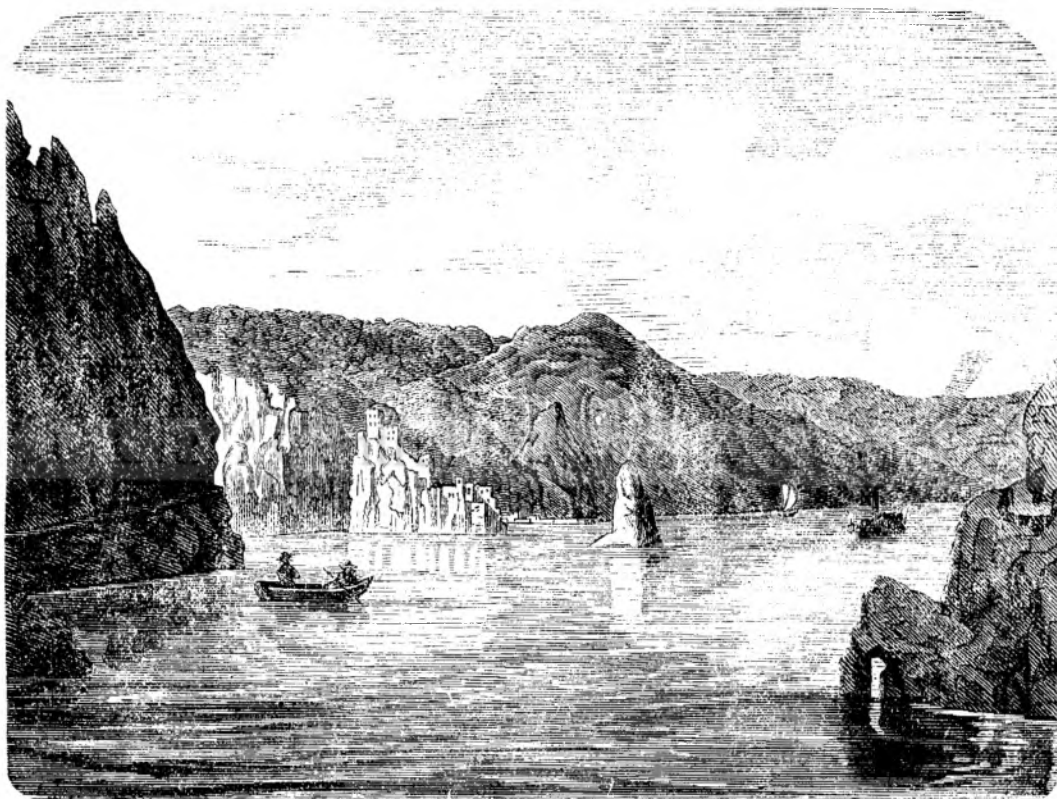
— M'am folositu de ocasiunea demultu asceptata, vigilatorii s'au indepartatu sê admire multîmea adunata la mortu, — demultu dorescu frumós'a mea sê-ti descoperu intentiunile mele, ce au de scopu fericirea nóstra. . . .

— Du-te, du-te Cenadinu, nóe nu ni-e ertatu sê ne mai intalnimu; — incungiura-me — pentru totudéuna. . . .

— Si óre ai poté tu crede, câ te voiu ascultá? — Credi tu câ asiu fi in stare sê 'nebusiescu simtiemintele-mi invapaiate, ce nu cucunoscu pedeca si nu se vor liniscí pana cand

man'a aceluia ce impedece fericirea nóstra, — si astufelu te-a binecuventatu lasandu-ti osand'a cea mai mare pe capu . . . si cand lu-ai intrebatu, câ da daca nu te vei duce dupa elu? . . . a respunsu, câ atunci — *se fi blastemata*, iérta câ amu rechiamatu acestu tristu momentu efep-tuitu de parintele teu, — iérta daca chiamu ceriulu sê judice, câ óre póte-se primí acea binecuventare in alta, decâtu in batjocur'a omenimei, cand totudeodata se osandesce o fintia inocinta, ce e chiamata sê fericésca si e indreptatita dela natura de a pretinde ca sê fia fericita?

— Taci nu chiamá man'a ceriurilor asupra

Colatea Columbatiu. (Vedi pagin'a 26.)

n'oiu poté dice, câ esti a mea, — séu trebuie sê mi-se franga anim'a in lupt'a obstacolelor.

— O! taci, taci Cenadinu, eu nu vréu sê te mai audu, — scí bine, câ nu mi-e iertatu a scí, câ si existe o fintia carea me iubescéu séu se interesédia de sórtea mea . . . taci si te du, te rogu Cenadinu.

— Sciu bine, dorere sciu câ altulu dispune cu voi'a ta, dar' sciu si aceea, câ esti viptim'a unui capriciu . . . si sciu, câ te iubescú, te adoru, si vréu ca fericindu-me sê te fericescú.

— Tóte, tóte-su indesiertu . . . uitatu-ai óre, câ tata meu fiindu pe patulu de mórte, m'a chiamatu la sine si — — —

— Si elu moribundulu, cand nu mai avea ce sperá in acésta lume, te-a deobligatu sê-ti dai

capului teu. Nu-ti amarí viétu'a ei lasa-me, si eu me voiu impacá cu dorerile mele, numai sê sciu, câ — m'ai uitatu.

— Sê fiu atátu de lasiu, — nu, nu asceptá acésta de la mine, — crede-me, cand te audu astfelu vorbindu, mi vine sê dicu câ nu me iubescú. Asculta angerulu meu! indepartédia aceste cugete intunecóse, câ-ci diu'a fericirei nóstre se apropie, acea sperantia ce mi-a fostu unic'a mangaiare de cand te-am cunoscutu, acum e aprópe de realizare, — eschiamá eu caldura Cenadinu si luandu de mana pe Irin'a continuá — da, da dulcea mea! noi inca vom fi fericiti, sê siedemu, sê vorbimu despre planulu meu, ce se va realisá câtu de curendu, spune numai câ doresci sê fi fericita, dar' ce si intrebu? — sê in-

trebâmu ôre flórea câ doresce lumin'a sórelui, sê întrebâmu paserea din colivia câ doresce ôre sê sbóre, sê cante libera . . . spune numai câ *me iubesci*, si acestu cuventu ca talismanulu santu mi-va dá potere sê frangu catenele grele ce te léga osandita de pamentu, ce te léga de o fiintia pe carea nu o iubesci . . . spune câ *me iubesci*, si te voiu naltia la ceriuri de unde ai cadiutu...!

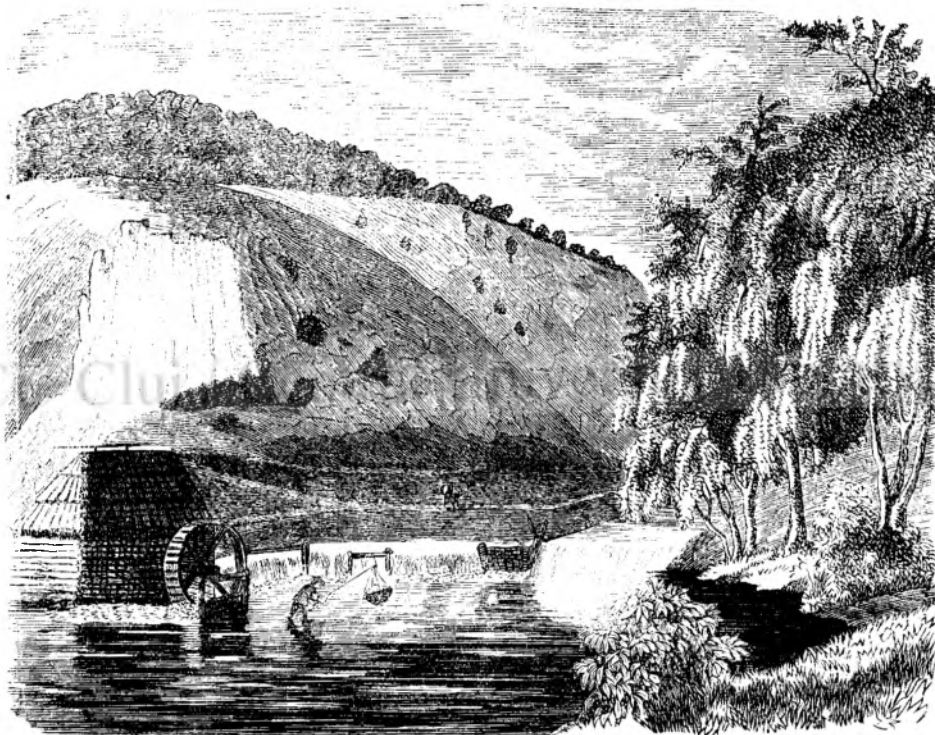
— Te iubescu, iubescu Cenadinu, te iubescu din tóta anim'a mea, din totu spiritulu meu, inse chiaru acésta ne face nefericiti.

— Nu, iubit'a mea! acésta ne face fericiti, fericiti suntemu in patimile nóstre, câ-ci dorerósele dorintie ce ni-a impresoratu tóta existintia

Optumu, carele numai *voesce* sê fia Domnitoriu de si in contra vointiei tierei.

— Ce dici, — tiér'a nu-lu voesce?!

— Nu, si eu am firma sperantia, câ lu voiu restorná si lu voiu face sê se inchine mie — fiitoriului *Domnitoriu* alesu si proclamatu de natiune. Tiér'a intréga cunosce bravurile mele facute pe campulu lupteloru sangeróse, puternicii mei amici me adóra si me au facutu sê me decidu a primí corón'a tierei, si spre acésta me am resolvatu numai si numai ca sê potu ajunge la tine si sê-ti potu inchiná acea corón'a cu amórea mea si tu sê me fericesci cu amórea ta, carea mai multu platesce decátu tóta marirea si splendórea tuturor corónelor pamentesci. . . .

Móra Heanei aprópe de Sabiiu. (Vedi pagin'a 26.)

— sunt sacre, si aceste doreri voru dispere ca nuorii, pentru ca sê se ivésca sórele fericirei . . . da, da, noi inca trebue sê fimu fericiti. — — — Voiu constrange pre tiranulu teu, ca sê-ti redev libertatea, ca sê poti jurá naintea santului altaru in presinti'a multimei, câ me iubesci, câ in acésta iubire speredi fericire.

— Cenadinu, ce vorbesci?! — Tu sê constrangi pre *Optumu*, ca sê se invoiasca la fericirea nóstra, — tu — care abea esti capitanulu unui districtu si comandantele a catevor sute de ostasi, — sê constrangi pe *Domnitoriulu Timisianeii*! — Dieu! mare esti in credintia!

— Nu pre *Domnitoriulu Timisianeii*, câ-ci acela jace acum mortu, ei voiu constrange pre

— O! tu prin vorbele tale cele pline de farmecu, me ai facutu sê sperediu de nou, sê visediu o fericire ce póte neci cand nu se va realisá, dar' vorbesce, vorbesce, légane-me inca in aceste visuri, légane-me ca sê nu me mai desceptu. . . .

— Visédia si sperédia angerulu meu, — juru câ séu vei primí faim'a despre mórtea mea, séu ca triumfatoriu voiu vení la tine sê te eliberediu din selavia.

(Va urmá)

Julianu Grozescu.

Regin'a dupa mórte.

În resiedinti'a Portugaliei în o dî a anului 1336 se vedea o vivacitate deosebita pe stradele cetâtii. Toti locuitorii alergau spre palatiulu regescu, pentru de a poté ceva privi din solemnitatea ce erá sê se faca. Ore pentru ce erau ei asia curiosi?

Don Pedro fiulu regelui Alfonsu IV. avea sê se cunune cu Donna Constantia fiic'a lui don Manuel de Penafiel, unulu dintre cei mai potinti magnati ai regatului. De se si vedea bucuri'a pe feciele tuturor, inse la persón'a cea mai interesata la acêsta ceremonia se observá mai multu indiferentia; acesta erá Don Pedro; elu nu simtiá pentru fiitorea sa consorte neci o atragere. Tata-seu voiá sê-lu casatorésca cu acêsta principésa, fiindu câ astfeliu cereau interesele statului. Don Pedro se invoî câ-ci erá inea teneru si balsamulu dulce-amaru alu amorului nu infectase inea anim'a lui. Dar' atátu mai tare ardea anim'a Constantiei pentru elu. N'ar fi meritatu vre odata o fiinti'a mai multa, mai ferbînte, mai sincera iubire ca Constantia. Blandéti'a, noblet'i'a animei, frumseti'a ei, spresiunea dulce si insinuatóre a fiintiei ei: tóte o indreptatiau la simpatiele si iubirea altora, si cu atátu mai multu la a lui Don Pedro.

Dar nu trecu multu si anim'a lui tresari sub lovitur'a electrica, pentru de a se instrainá în totudéuna, de ceea caruia i-a fostu dat'o la altaru. Ines di Castra, dama de onóre a Constantiei insufflá lui Don Pedro o pasiune ferbinte, neinvinsa. Ines, pecum unanime spunu toti istoricii, erá d'o rara frumsétie, de gratii feerice. Ea inea nu remase indiferenta la simtiemintele principelui, ceea ce avu urmâri atátu de tragice. Ei se sileau a-si ascunde amorulu loru facia cu principes'a, inse în vanu, câ-ci este unu ce imposibile ca doi amoresati sê se prefaca atátu de bine, încátu lumea esterióra sê nu simtia nimicu. De cele mai multe ori lumea este informata, scie si cele mai mici amanunte ale unoru relatiuni amoróse, pecandu amoresatii traescu liniscitu viéti'a raiului pamentescu, crediendu câ neci sórele nu-i vede si nu scie.

Constantia vedindu-se atátu de crudu insielata în ilusiunile si dreptulu ce se tieua câ are la anim'a lui Pedro, se predá cu totulu desperarii si d'o amara si neconsolata viéti'a, mórtea o libera dupa noua ani.

Ines nu erá unulu din acele caractere ticatose care pentru d'asi ajunge unu scopu totu atátu de marsiavu ca si ele, surupa si nimicescu totu ce stá în cale, si care cu atátu se bucura

mai tare déca o alta impregiurare fatale le-a maturatu din cale pedecile. Nu, câ-ci ea în locu sê se bucura de mórtea principesei, simti o do-rere adanca la despartirea Constantiei din acêsta lume. Ea si-aducea aminte cu mustrári de consciintia de suferintiele principesei, fiindu convinsa câ ea erá caus'a ce-i amari viéti'a si-i scurtá dílele.

Don Pedro care erá acum mai multu ca ori candu inamoratu, abia asteptá sê tréca tempulu care-lu impunea cuviinti'a ca sê jelésca pe repausat'a. Apoi indata dupa aceea, neluandu în bagare de séma prejudiciile ómeniloru, dechiará pe Ines în publicu de confidentiat'a sa, cu tóte câ nu convinea rangului seu. Ér în anulu 1354 se cununá cu ea fara neci o pompa, în cea mai mare linisce, singuru în presinti'a secretarului seu intimu si a unui episcopu. Ei cugetau câ acum sê duca o viéti'a liniscita si în fericire traindu numai unulu pentru altulu, si se retraserá astfeliu în castelulu Conimbra. Aici gustara ei unu scurtu tempu tota fericirea unei ferbinti iubiri. Dar' nime în lume nu póte fi crutiatu de lovirile sortii, unii mai multu altii mai putínu; candu este în culmea fericirei, atunci lu-cercetéza mai teribilu nenoroculu.

Regele Alfonsu erá cu totulu nemultiamitu cu fapt'a fiu-seu, dar de ocamdata lu-lasá în voi'a lui, pentru ca de o parte avea sê se lupta cu Castilienii, ér' de alta parte ciu'm'a îngrozitóre ce domnea pe atunci în Europa bantuiá regatulu în unu modu teribilu.

Curteniloru si cu deosebire celoru mai mari dintre prelati nu li vinea de feliu la socotéla, ca Don Pedro, care avea sê fia odata si suveranulu loru, sê ia de socie pe o persóna din o familia inferióre. Mai multu inse invidiau pe Ines, ca ea sê se inaltie pana chiar' la tronu, câ-ci voiau altii sê faca cu ficele loru acêsta fericire. Dar lucrulu nu remase numai la invidia, — o inimiziatia chiar' mortale, incepú a se pregati sê sfarme acêsta legatura, sê desparta cu o infernale violintia doue fiintie, ce pareau a fi fostu nascute numai un'a pentru alt'a.

Trei confidinti ai curtii Gonzales, Pacheco si Coelo nu aveau altu-ceva în cugetu decátu sê omóre cu propriile loru mani pe Ines. Ei insistara la regele, tatalu lui Pedro, sê li permita si concrédá esecutarea acestei fapte îngrozitóre. Regele nu se invoî. Ei pentru atunci inea nu mai poteau urmá negrulu loru cugetu. Regele avea de a face preparative contra Mauriloru, cari se revoltasera. Dar' ei cunosceau pré bine caracterulu nestatoru al regelui si renoira mai

tardiù crud'a loru propunere. Regele tatalu, se invoì.

Regin'a Beatrice, mam'a lui Pedro, aflà de mersiavele uneltiri, si impreuna cu arhiepiscopulu de Braga, facù atentu pe fiulu, i spuse espresu sè se pazésca, câ i se întindu curse infioratóre. Dar elu nu putea crede câ potu fi omeni asia de crudi; câ unu parinte se va poté degradá pana la atâta. Elu cugetá mai multu câ astea sunt numai nesce midilóce fine, ca sè-lu póta mai lesne despartî de Ines.

Pedro se duse, ca obicinuitu, la venatóre. Regele cu cei trei scelerati se folosira de absinti'a lui. Se ducu la castelulu Coimbra spre a realisá negrulu loru cugetu. Ines aude de acésta. Tóta fiinti'a ei se cutremura. Care sè-i fia refugiulu? Sotiulu ei? Elu nu erá... O anima nevinovata in sa si in cele mai mari pericole este tare. Ea se decide a intimpiná pe regele.

Cu trei copii, dragalasi ca nesce angeri, ea esì inaintea regelui. Torentii ei ferbinti de lacrimi, contopiti cu gratiele, ce le versase natur'a cu atâta profusiune pe tota fiinti'a ei, copilasi inocinti ca si mam'a loru miscà pe rege, se paré inse câ voesce a-si invingelabitiunea pentru ca sè-si urmeze propusulu. Ines se reculege din prim'a sa confusiune.

„Aici sum, rege, dise ea, éca peptulu care póta imaginea si anim'a, sufletulu fiului teu. Dî argatiloru tei sè-lu sfásiesi atunci ce vei fi dobanditu: Nimicu decâtu póte unu cutîtu arsu, nesce ghiare de furia ce nu ti le va scóte din anima neci chiar mórtea. Copiii acestia ti-voru blas-temá si mormentulu. Sdrobesce si pe acestia, sangele fiului teu, sangele teu chiar, sdrobesce-i ca sè nu mai spuna tatalui loru, sè spuna lumei, câ au vediutu cu ochii crudîmea ta. Sdrobesce-me pe mine si pe aceste fiintie nenorocite, si te dù si spune curtii tale si lumei chiar, câ ai triumfatu totusi odata — de o femeie si trei copii!“

Neci unu fulgeru din ceru n'ar fi potutu loví, infrange mai tare pe mersiavulu rege, ca acéste cuvinte din gur'a unei femei.

Rusínatu si nimicítu cu totul se întorce regele indata de unde a vinitu.

Sórtea in sa totusi nu-si oprí cursulu sinistru.

Ines remase pentru d'a deviní câteva momente mai tardiù prad'a insetosiatiloru tigri, Gonzalos, Pacheco si Coelo. Ei vinu si o ucidu.

Cine ar'fi potutu descrie amorulu, pasiunea straordinera a lui Don Pedro pentru Ines, dar ah! cine va poté descrie acuma craucenele doreri, desperarea neasemanata a lui; candu vede obiectulu adoratiunei, cultulu amorului

seu unicu in istori'a lumei, deformatu de urmele pumnaleloru si inotandu in sange?

Ar' trebui sè concurga la descrierea unei astfelu de scene, sentimentalitatea si melancoli'a, cum asi dice, a lui Schiller, cu energi'a si fantasi'a ingrozitóre a lui Shakespeare.

Cine este acel'a cu faci'a lui trista in care se exprima dorerea impreunata cu desperare? Este Don Pedro care acum nu voiá altceva decâtu resbunare. Elu se aliá cu fratiu Inesei Fernando si Alvaro de Castro. Dintre tote locurile se simti mai tare resbunarea lui in provinciile Dauro si Mino, unde autorii nenorocirei lui aveau posesiuni. Elu nimicu nu crutiá in acele locuri, multi inocinti cadiura viptime furiei lui de resbunare.

Ca acestoru macelarii sè se puna capetu, in susi regin'a se decide sè intrevina intre tatalu si fiu. Petreuta de mai multi prelati, ea merse la fiulu ei, pentru ca sè-lu roge sè faca pace. Neci amórea materna nu invinse. Don Pedro numai astfelu erá aplicatu spre pace, déca tata-seu i ar dá pe Pacheco, Gonzales si Coello. Cu acésta nu se potù invoì regele, câ-ci onórea nu lu iertá sè nu-si tiena paroi'a cu trei infami.

Principele din dî in dî devinea mai infuriatu. Alfonsu ca sè faca pace cu elu, fu constrinsu sè esilese pe Gonzales si cei lalti.

La acésta rebeliune cu dorere si-aduse regele aminte cum se revoltase si elu in contra tatalui seu, regele Dionisi. Elu morí in urm'a acestoru superâri in anulu alu sieptedieci si sie-selea vietii lui, inainte de a mai vedé inca odata pe fiu-seu.

Pedro cu numele *Severulu* se suì pe tronu. Elu se aliá cu regele Castiliei contra Aragoniei, pentru de asi impliní resbunarea, câ-ci gâdii sotiei lui se aflau in Castilia. Regele Castiliei, ca sè nu vateme ospitalitatea, refusá cererea aliatului seu, care lu-rogase sè-i dea pe Gonzales si cei-lalti. Mai tardiù se invoira amendoi la acésta, câ-ci regele Castiliei inca avea prisioneri la alu Portugaliei; ei facura schimbu. Pedro primí in manile lui pe Gonzales si Pacheco, Coelo fugí fiindu insemiintiatu prin unu cer-sitoriu.

Pentru ca resbunârii sale sè deie faci'a unui actu de statu, deschiará pe acestia tradatori ai patriei si le confiscá bunurile si in presinti'a lui ordiná sè le scóta inimile de vii. Le arse trupurile si cenusi'a o aruncá in ventu. Acésta fapta in locu de a inspirá oróre la supusii sei, ei nu mai consimtia cu elu.

Elu lasá sè se faca statu'a lui si a Inesei; pe cea din urma puse corón'a de regina.

Acum voi elu sê face ultim'a ceremonie, astfeliu ordinã a se scôte cadavrulu Inesei, care erã ingropatu de siepte ani in biseric'a dela Conimbra si-lu aduse la Alcobasso. Lu-inbracã cu vestminte de regina, i incoronã capulu si astfeliu o asiediã pe tronu. Din ordinulu nenorocitulu sotiu toti domnii si damele de curte venira sê aduca omagele ca la o regina; si s'õ recunõsea de suveran'a loru, sarutandui manile ce erau acum numai nesce óse góle.

Dupa aceea se pusera ramasitiile Inesei pe unu caru maiestosu, si fu petrecutu de curteni 17 mile, distanti'a intre Alcobasso si Conimbra. Ca semnu de doliu aveau barbatii glugi negre pe capu ér' femeile rochii negre lungi acope-

rite cu mantale albe. Pe amendoue partile stradei era cãte unu rendu de fete investminte cu haine albe si cu facle in mani.

Acestu poporu este de la natura fõrte afectuosu. Elu facu nu numai dreptu forma aceste ceremonie. ci cu tóta sinceritatea fiindu atinsu si compatimitoru de suferintile neconsolabilulu sotiu care inca si-sintiã in catuva anim'a usiorata, vediendu aceste semne de jele.

Astfeliu ceea ce invidi'a n'a permis Inesei in vietia, cu atãtu mai triumfalu i-a dat'õ dupa mórte

Eca dar „Regin'a dupa mórte!“

E—na C. D.

Espusetiunea reuniunei economice magiare.

Δ De cand acea convingere a prinsu rãdãcine tari in anim'a popórelor, cã numai acelu statu e asediatu pe base solide, e fericitu si avutu, care intre altele se bucura de agricultura intensiva si in tóta privinti'a bine organizata: de atunce tóte natiunile devinite la cunoscinti'a de sine se nisuiescu din respoteri intru estinderea si perfectiunarea agriculturii lor, — eemple ni sunt englesii, francii, belgii si alte natiuni culte, cari pe langa tóta innaltîmea la care aredicara cultur'a pamentulu aratoriu, nu incêta neci in presinte a se ocupã de perfectiunarea ei, constituiescu Societãti. arangiãza espusetiuni pentru inaintarea economiei.

Economii de frunte ai Ungariei petrunsi de adevèrulu acestu-a, grabira a luã mesurile potritive in interesulu economiei. Asia constituira o reuniune economica magiara de

tiãra, a careia tînta e : desvoltarea si inflorirea economiei patriotice. Cãtu progresu facu reuniunea acesta, vediuram cu ocaziunea espusetiunei arangiate de dens'a la 3—9. l. c. aici in Pesta in paduriti'a cetãtii.

Abia sosi ór'a deschiderei espusetiunei si locuitorii cetãtilor sorori, immultiti cu unu nu-

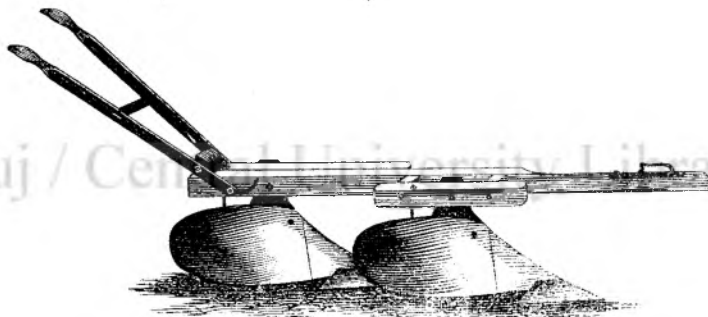
meru mare de óspeti din provincia, rivalisau a-si depune omagiulu in acestu templu alu industriei. In cursu de cãte-va dile vr'õ 21. mii de ómeni cercetara espusetiunea.

Intrandu in laintru in drépt'a si in stang'a atrageau atentiunea cercetatoriulu casuliele animalelor de industria. Fie-care casulia cuprindea in sine cãte o parechia din cele mai bune si mai

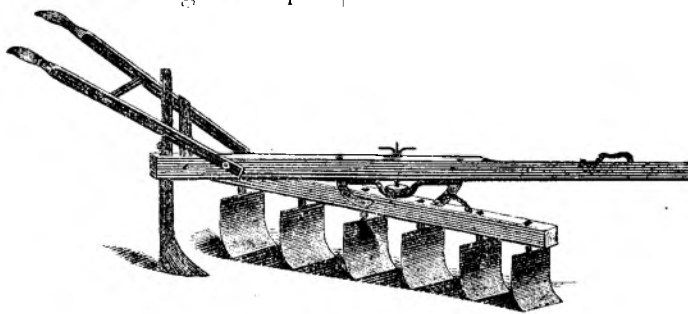
nobile soiuri; ici o parechia de oi „merinos“ gemendu sub greutatea lanei de metasa, — colo porci de marime fabulõsa etc. et. la olalta 371. oi si 78 porci.

Premii din acestu despartimentutu, si anume pentru oi capetora cont. J. Uniade, cont. Zichy Ferraris, cont. Caroli s. a.; era pentru porci carii altucumu fõrte debilu au fostu represantati, cont. Keglevich, directoriulu dominiulu episcopescu de Vatiu s. a. —

Mediulu localitãtii lu-infrumsetiau feliuritele instruminte de economie si nesce masine mai mici. Aici poteai vedè scaune de feru pentru chilii de tóta pleas'a, lavitie providiute cu arabescu, paturi de totu feliulu, siatre de véra, pluguri de totu felulu, sepi, instruminte de sèmenatu, masine de trieratu si de macinatu, lo-

(Figura 1.)

(Figura 2.)

comotive, cöse, greble maiestrite, venturisce, taietorie de sisca s. a. totu atâte obiecte interesante pentru unu economu! Intre mäsinele cari cuprindeau partea opusa portii si laturea drépta, locomotivulu care pe érb'a verde mergea togma asia ca pe sine, atrase atentiunea publicului.

Ce se atinge de mäsinele si instrumintele economice, aici au concursu si strainatatea asia Burges, Key Marschall si fii, Clayton Schuttleworth si alti englesi, cu tóte aceste inse observaramu cu bucuria, cá mäsinele patriotice au statu concurinti'a laudabile cu cele straine.

Cea mai mare parte a premiilor se judecara pentru masinistii din patria nóstra, precum: Gubitz, Vidats, Strobel, Baris s. c. l.

Cugetu cá va fi de interesu pentru economii nostrii a descrie si in specie cateva obiecte mai insemnate, cari atrasera atentiunea tuturor economilor esperti nu numai pentru noutatea inventiunei, ci si pentru utilitatea evidinte a lor.

1. *Plugulu duplu.* Precum arata figur'a 1. la plugulu duplu sunt doue grindii incheiate, catra cari apoi sunt acomodate doue pluguri catva mai mici ca cele de comunu, impreunate cu carme separate pentru fiecare plugu. Acesta se intrebuintiedia spre aratura si semanatura in pamentulu ce s'a lucratu pana acum cu plugurile indatinate; antätietatea lui in acea sta, cá ara fórte maruntu si facandu de-odata doue bresde lucrulu e fórte cu sporiu si usioru.

2. *Acoperitóra semintiei.* Acésta e o masina fórte de recomandat, cá-ci prin acésta usioru se póte indreptá afundúnea bresdei si totudeodata acopere seminti'a. Scimu bine cá seminti'a pré afundu séu pré afara semenata

nu produce fruptele dorite, dar' spre regularea bresdelor plugurile remase din tempurile primitive ce se intrebuintiedia in comunu sunt fórte imperfecte. Vedi fig. 2.

3. *Gráp'a cu dinti.* In pamentulu nasiposu si gráp'a cu dinti de lemnu e destulu de buna,

in celu mai desu inse e de lipsa sè fia cu dinti de feru. Form'a mai nóua a grapelor de feru arata fig. 3.

4 *Plugulu de feru.* Va suná póte fórte siodu, cá plugulu de feru care trage celu putienu 100—120 punti e mai usioru ca celu de lemnu care abea póte fi 40—50 punti, inse la aratu se vede cá celu din urma e mai greu, cá-ci coustructiunea lui nu-e asia perfecta ca celui d'antätäu, care aluneca usioru in pamentu. Fig. 4 arata modelulu celor mai bune pluguri de feru.

Aceste, precum si alte mäsine de folosu se potu procurá din fabric'a lui Gubicz si Vidats in Pesta.

Cand de o parte priveamu cu cea mai mare, bucuria progresulu si nisuinti'a ce o desfasiura fratii nostri conlocuitori in interesulu bunastärei lor materiale, de alta parte suspinamu din adanculu animei neaflandu intre espunetori neci unu nume romanescu. Poporulu nostru

mai pe susu de tóte e poporu agronomu. Si totusi in ce stare primitiva e la noi agronomi'a! Sè avemu grige, cá in giurulu nostru toti propasiescu! noi fara daun'a nóstra propria nu mai potemu dormi!

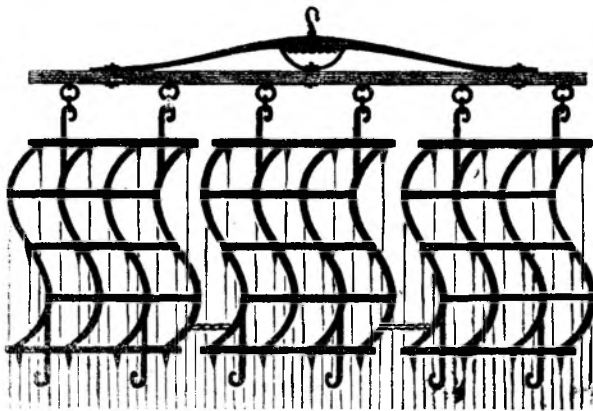
Descepta-te Romane din somnulu celu de mórté!

Chiar cand inchiãmu aceste orduri ni sosescu insciintiãrile despre espusetiunea nationale de agricultura si industria din Bucuresci.

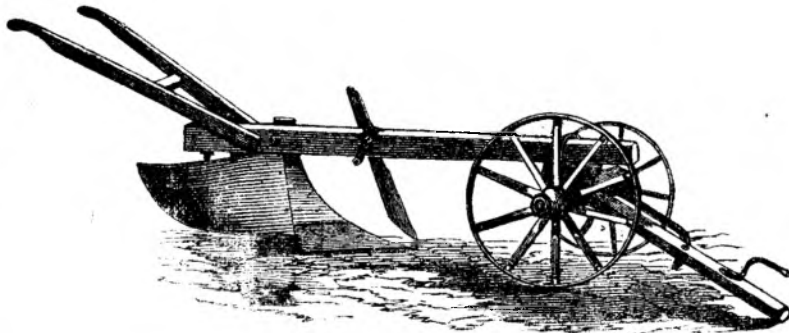
Diuariele de peste Carpati sunt incantate de resultulu celu stralacitu alu espusetiunei nationale si la acésta bucuria a confratilor nostri ne inso-tim si noi.

In nrulu vinitoriu in cátu ne va iertá angustimea

colónelor nóstre, vomu referá pe scurtu cetitorilor nostri si despre espusetiunea nationale romana din Bucuresci.

(Figura 3.)

(Figura 4.)

LA MÓR'A ILEANEI.

(Vedi ilustratiunea de pe pagin'a 21.)

Susu la ceriuri, pe sub nuori
Sbóra-o céta de cocori. . . .
Pe poian'a cea cu flori,
Demanéti'a de cu diori
Merge-o céta de feciori
La mór'a Ileanei.

De cu diori si pana 'n séra
Vinu la móra rendu sê céra.
Si 'n vecini mai este móra,
Dar' e-o dalba florióra,
Sprintenióra fetisióra
La mór'a Ileanei.

Ileanuti'a-e acea flóre
Cu doi ochi furati din sóre,
Ce-ti aprindu in sinisiuru
Dorulu tainicu ardiatoriu . . .
Junii de-aia vinu in diori
La mór'a Ileanei.

Stanu morariulu cu mandria
Díce catra-a sa socia :
„Pe Ilean'a scí cá-o cere
Domnulu jude de muiere. . . .
Mane-e nunt'a fetei mele
La mór'a Ileanei.

Ileanuti'a balaióra
De dorere mai sê móra,
Câ-ci iubesc p' unu voinicu,
Nu pe judele urítu. . . .
Nunt'a inse s' otaritu
La mór'a Ileanei.

Mergu nuntasii uiuindu,
Mirele bogatu visandu, —
Totu urédia si visédia,
Câ-lu ascépta-a sa mirésa,
Flórea dalba si alésa
La mór'a Ileanei.

Unde-e, unde-e socrulu micu?
Câ-ci nuntasii au venitu
Vedi-acolo — cauta 'n apa
Pe-a sa féta — *innecata*
Tóta cas'a-e intristata
La mór'a Ileanei.

J. Grozescu.

Cetatea Columbatiu.

(Vedi ilustratiunea de pe pagin'a 20.)

In tienutulu romanticu alu Dunarei de giosu catra strimtórea *Pórt'a de feru* intra dealurile ce se estíndu spre Romania se 'naltia *Babacaea*, o grupa de stance maiestóse ce atragu atentiunea caletoriulu incantatu de frumuseti'a panoramei pitoresci; pe un'a din stancele amintite odihnescu ruinele frumóse ale cetatei Columbatiu precum infatiesiédia cu fidelitate ilustratiunea nóstra. Acésta cetate fu aredicata inca pe tempulu Romanilor, numíta de ei Columbaria, carca precum atunci, asia si mai tardiu a fostu o fortificatiune insemnata, menita de a servi ca ochiu vigiliatoriu si ante-fortarétia contra invasiunilor inimice.

Columb'a.

(Romanu de *Alexandru Dumas*.)

(Urmare.)

IV.

10. mai inainte de miss'a de demanetia.

Precum poti vedé din datulu epistolei mele, avui trei díle spre a-ti raspunde; epistol'a ta nu-mi mai lasà neci o indoála. Speram a te numí sor'a mea si trebuiá sê renunciu de a-ti mai scrie séu sê te numescu frate.

Díci cá te temi, cumca unu capetu alu vestmentulu teu s'a acatiatu in usi'a deschisa spre lume. Asia dara parasindu lumea te retrasesi in singuretate.

Mai díci inca cumca ai decadiutu prin feluritele graduri ale marimei omenesci. Asia dara ocupasi rangu de capetania in societate, de óre ce caderea ta s'a facutu prin atâte distantie marginene?

Díci si acea, cá ai perdutu mai unu regatu si nu te-ai infioratu de ventulu palosiulu care taiá capete in giurulu teu. Asia dara ai luat parte la vícti'a marilor si in luptele principilor?

Cum voiesci acea ca eu sê potu uní tote aceste cetate ta, de óra ce esci ténere; cu umilinti'a ta, de óra ce vorbesci genunáchiandu?

Si totusi ce interesu ai avé a me insiclá? Nu me cunosci; nu scii sum eu ora nobila séu nenobila, ténere séu betrana, uríta séu frumosa?

Altfelu, chiar atátu de putínu sê-ti pasa a scí cine sum eu, ca si mie cine esci tu? Noi suntemu doue creature straine, despartite si necunoscute una de alta, pe cari neci o potere nu le pote reuni materialminte.

Inse afara de reuniunea materiale mai este inca comunitatea cugetárilor; afara de atingerea si vederea trupulu mai este inca fratétatea ánimelor, desfetarea misteriósa in care bei totu din aceea-si cupa cuventulu Domnulu si radiele de flacara ale Spiritulu Santu.

Éca totu ce poftescu de la tine, éca totu ce poti pofti de la mine.

Asia dara, daca intre spiritele nóstre este ce-va simpatia, intre nimele nóstre ce-va afinitate, ce reu pte fi acea la Domnulu daca spiritele si nimele nóstre vinu in comunicatiune in spatiu, ca si radiile a doue stele iubitoare cari se taie in eterulu firmamentului.

Si acuma éca cum parasi Iris chili'a mea :

Inainte de diu'a acea cand tu i mantuisi vieti'a eu me rogai in genunchi lui Domnedieu; lamp'a mea er pusa langa perdelele patului meu. Ctra mediulu noptii, totu rogandu-me lui Domnedieu, adormiiu. Abia peste diece minute, usi'a mea reu inchisa se deschise de suflarca ventului; perdelele mele miscate atinsera lamp'a si se aprinsera. Mic'a mea chilia se implu de locu cu flacare si cu caldura. Me desceptai de diumetate nadasita. Serman'a mea columba sbor ctra plafondu, sdrobindu-se in funu, cursei la feresta si o deschisei. Abia fu deschisa ferest'a si ea sbor de locu afara si audii cum se bate in intunerecu de crengile arborilor bine cunoscuti, de acele crengi pe cari ea se joc diu'a.

Sperandu că va revini de ctra diua, lasai ferest'a mea deschisa; dar diu'a vini si trecu fara a o revede. Spariandu-se de focu, dens'a fara 'ndoiela fugi pana unde poteau s'o duca aripele sale. In alta di la rentornarea ei fu persecvata de uliulu, in contr'a caruia ceru ajutoriu de la tine. Tu o primisi, o grigisi si eu o crediui de perduta, cand de odata audii baterea aripelor ei la ferest'a mea. Deschisei ferest'a : er fugitiv'a care aducea escusarca sa cu sine, care inse de si nu o aducea, totusi era pardonata.

Éca istori'a sermanului Iris. Att'a e totu ce voiesci a sci si nu mai ai ce să ntrebi de mine? In casulu acestu-a anuciatrea nostra va revini fara epistola si fara biletu. Eu voiu sci ce va s dica acsta si ti voiu scrie :

Adio frate; remani eu Domnedieu !

11. maiu demaneti'a.

Iris revini fara epistola si fara biletu. Serman'a mititica er frte trista cand despoiata de rangulu seu de anuciatre reapară la mine; ins'a-si ea si-innaltia aripele ca-si cand m'ar intreb c ce-va s dica asta ?

Acesta sermane Iris, va s dica acea, că tu esci numai alu meu, c sórele care apară pe ceriulu nostru intunecosu acuma dispară, c fratele er unu strainu, si amiculu unu indiferinte.

Si acsta, mititic'a mea, o scriu numai pentru mine. Acsta plansre a nimei mele lamentante in singuretatea ei nu va ajunge pana la elu. Eu ti-spinu numai tie c suferu, numai tie c plangu, numai tie ca sum nenorocsa.

Ah! Dmne, re nu ratecesce dreptatea Ta cte odata si loviturile Tale rezervate pentru cei peccatosi, nu sunt re abduse de catra atare angeru nevediatu si peccatosu, si nu atingu ele chiar pe cei nevinovati? Ni se spune, că dorerile din lumea acsta preparu fericirea din lumea cealalta; dar de ce să sentiesca dorere acela, carele pte c a facutu vr'o gresiela, inse nu crima ca să suferu pentru ea? de ce este iertatiunea lui Isusu pentru Magdalena? de ce este indulgenti'a lui Cristu pentru femei'a adultera? de ce e rigrea asta numai pentru mine, Dmne?

E dreptu că am iubit; inse iubindu raspunsei unei alte amre; sum nascuta pentru vieti'a lumsca si nu pentru cea din claustru. Iubindu urmai legile impuse de Tine a supra animalelor, ómenilor si asupra plantelor. . . . Tote iubescu in lume; . . . tte crca a se intruni in una si aceeasi vieti'a : riurelele cu riurile, riurile cu fluviile, fluviile cu oceanulu. Stelele cari nóptea plecandu din orisonu taia ceriulu luminandu firmamentulu cu trasure de auru si disparu in orisonulu contrariu, se stingu in snulu unei alte stele; chiar si suffetele nóstre sunt efluintiele inspiratiunei Tale divine, numai pentru acea cauta unu altu suffetu pe pamentu ca să aiba unu sociu de amoru, si cand ele parasescu trupulu nostru se intrunescu cu Tine, care esci nim'a universale si amorea fara fine.

E bine, Domnedieulu meu, me bucurai pentru unu minutu de speranti'a, c affai in extremitatea orisonului meu o nima necunoscuta dar sorra pentru suferintiele mele; c-ci la cele d'antie plansori, crediui c er gur'a animei care se planse. nim'a mea intristata de ce nu voesci a lu parte la suferintiele mele, precum eu luai parte la dorerea ta? E legea acea c greumintele impartite sunt mai putinu grele si c greumentulu care apesa doue poteri isolate, pentru doue poteri reunite e usioru.

Eca clopotielulu suna; Tu me chiami, Domnedieulu meu! si eu me ducu la Tine; me ducu la Tine cu consciinti'a curatieniei mele, cu anima deschisa ca să poti ceti intr' ens'a si deca prin atare fapta su omisiune Te-am vatematu, o Domnedieulu meu! f-mi-o cunoscuta prin atare semnu, intentiune su prin orce descoperire si eu voiu remané ingenunchiandu inaintea altariului Teu cu fruntea in pulvere, cu manile rogtre, pana ce nu me vei iert.

Tu placut'a mea columba remani grigitrea fidela acestoru cugetări ale nimei mele morbse! acopera cu ripele tale harti'a acesta ce o impturu spre a o padfi de tte privirile si care me va asceptá, cum pocalulu de diumetate plinu ascepta restulu beuturiei amare ce i se promise!

V.

11. maiu la médiadi.

Intru adevèru, tu sermane sufletu dorerosu, ai gâcit'o; eram resolutu a nu-ti mai scrie; de ce sê intînda omulu din momentu manile sale din coseiugu, daca nu pentru a se innaltîa câtra Ddieu? Dar ce-va minune a schimbatu resolutiunea mea.

Epistol'a acea ce o scrisesi numai pentru tine, epistol'a acea in care deschisesi sufletulu teu inaintea lui Ddieu, epistol'a acea careia concrediusi cugetârile tale, pocalulu de diumetate plinu de amaratiuni, care la rentornarea ta trebuiá sê esunde de lacrimelè tale, epistol'a acea — columb'a infidela de asta data o aduse mie, nu asiediata de tine sub ârip'a ei, ci de sine in sa-si in clontulu ei, ca si columb'a din barca aduse creng'a verde, ceca ce insemná câ ap'a incepe a dispore de pe fati'a pamentului, cum se usca lacrimelè de pa fati'a unui peccatosu agratîatu.

E bine, fia! primescu sarcin'a data mie, de a portá o parte din dorerea ta; de óra ce, inca bine, nu sum numai alu meu si din poterile ce Ddieu mi-a lasatu trebue sê-mi facu unu aredicatoriu ca sê innaltiu pe altii din nenorocirile lor.

Sufletulu meu in momentulu acestu-a e golu de suferintiele mele proprie; versa intr' ensulu ale tale, riurelulu care cerea unu riu a se cufundá in elu, meteorulu care cêrca o stea a se stinge in ea.

Intrebi, de ce suferi daca n'ai facutu nimica. Grigi! tu întrebi pe Ddieu si de la întrebare pana la blastemare distanti'a e mica, caderea e repede.

Sumeti'a e inimic'a nostra cea mai mare aice josu. Se dîce, câ in momentulu acestu-a e unu filosofu care impartiesce întrég'a natura in cerculatiuni. Dupa calcularea acestui filosofu fie care stea fisata e unu sóre, centrulu unei asemenea lume ca si a nóstra si tóte aceste lume supuse legilor groumentului, se întoreu si gravitéza in spatiu in giurulu centrelor sale fara a se atinge si a se cufundá.

Éca unu sistemu, asia dara câ acestu-a ar mari pe Ddieu si ar miciorá de totu pe omu?

Chiar asia se póte impartí si serman'a nóstra lume in milióne de lume. Sumeti'a nóstra ne face a crede, câ noi suntemu unu sóre, centrulu unei cerculatiuni, cu tóte câ noi suntemu numai atomi, pravusiori pe cari suflarea lui Ddieu i face sê graviteze si sê se întórca de milióne ori in giurulu stelelor mai multu séu mai putînu stralucitóre, cari se numescu regii, imperatii, principii, eroii si in fine poterile pamentului, carora Ddieu li-a concesu, in semuulu poterei lor, sceptrulu séu bastonulu episcopescu, thiar'a séu sabi'a.

E bine, cine dîce câ obiectele nemateriali nu se mesura ca cele materiali? Cine dîce, câ nefericirea dintr'o lume nu midilocesce o ferecire in lumea cealalta? Cine dîce, câ nu e legea naturei morale acea, câ o

diumetate a ânimei sê fia inuúdata de lacrime, pana ce partea cea lalta sê palpitate de bucuria, precum trebue ca o parte a pamentului sê fia in intunerecu, óra cea lalta in lumina?

Povestesece-mi nenorocirea ta, sermane sufletu amaritu; câ-ci sum siguru, câ ori câtu de mari sê fia dorerile tale totusi nu ajungu la innaltimea dorerilor mele; povestesece-mi-le si eu speru, câ voiú avé mangaiare pentru tóte plansorile si balsamu pentru tóte ronale tale.

Dar totusi te rogu bé din riulu vorbelor mele, fara a cercá fontan'a de unde acele isvorescu; fá asia cum facu ethiopia negri, palidii copii alu Egipetului, cari si-stempera setea in riulu Nilu si cariú credu câ aru comite atare impietate, daca aru urná fluvíulu pana la isvorulu seu.

Din câte-va vórbe scapate, cugetai, câ cetesci in trecutulu viétiei mele; tu facusi din mine o marime de lume; crediusi câ radia de lumina acompaña caderea mea si câ eu cadiui din ceriu pe pamentu ca si unu angeru tresnitu de fulgeru.

Inainte de tóte te insieli: eu sum unu calugaru umilitu, cu nume ne insemnatu; perdui tóte suvenirile trecutulu meu intunecosu séu stralucitu, modestu séu sunetiú, si ne-vedíendu atâtú de chiar ca si filosofulu anticu, carele luá parte in batali'a de la Troia, astadi nu-mi mai aduceu a minte de eri, si mane nu-mi voiú mai aduce a minte de astadi.

Asia vreu sê trecu pasiu in pasiu pana la eternitate, nimicindu tóte urmele ce lasai de dupa mine, spre a ajunge in diu'a mortii mele inaintea lui Ddieu asia precum fui nascutu: *solus, pauper et nudus*; senguru saracu si golu.

Remani cu Ddieu sor'a mea; nu cere de la mine mai multu, decâtu ce-ti potú da si atât'a ti-voiú da tot-deauna.

VI.

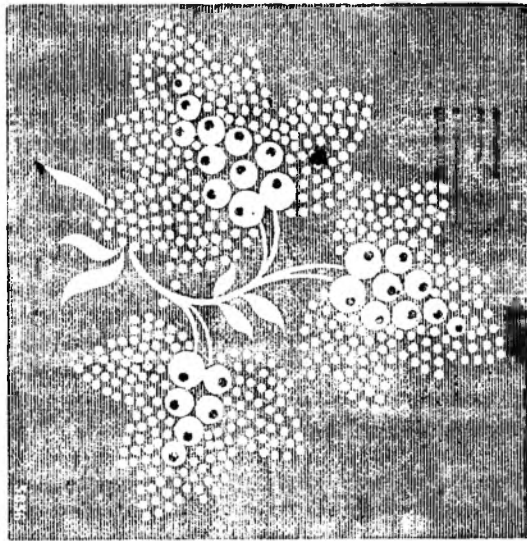
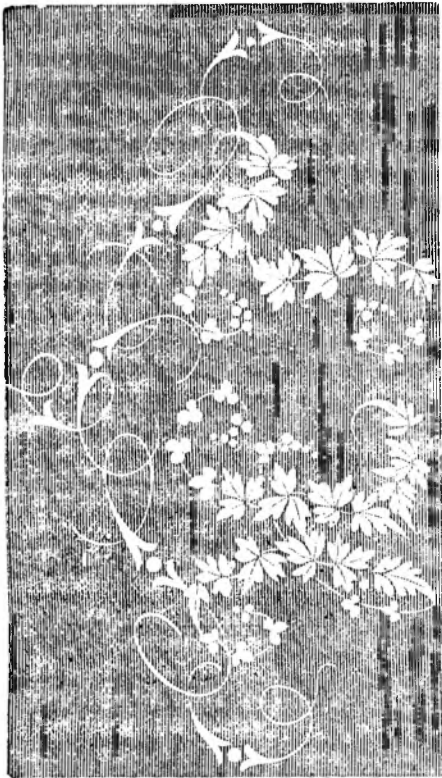
12. maiu.

Asia e, tu pricepusi tóte; asia e, pana ce eram asternuta la piciórele lui Ddieu, întrebându-lu de rigórea Sa, in locu de a cere iertatiune pentru indoicliile mele; asia e, Dieu prin unu modu miraculosu mi-dede acésta mangaiare, pe care o cugetam perduta pentru mine si anunciatórea nostra infidela prin bunetatea sa duse la tine undularea cugetelor — séu mai bine a ânimei mele ce jacea pe hartía.

Vrei sê remani necunoscutu; fia! ce-mi pasa mie câ sórele apune in nori, câ foculu se invalesce in fumulu seu, daca prin noru séu prin fumu radi'a unuia me luminéza séu flacar'a altuia me incaldiesce? Ddieu e asidere nevedíutu si necunoscutu: si totusi sentiesce-se óre mai putînu pentru acea man'a lui Ddieu intinsa a supra lumei?

(Va urmá.)

Modele de brodaria.

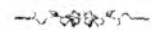

La dorintiele mai multora dintre stimatele noastre prenumerate, éca ne grabim a comunicá si modele de litere.

Cu alta ocasiune vomu mai comunicá asemenea modele asidere placute si frumoése, câte odata chiar nume intregi.

Totodata ne rogâmu de stimatele noastre prenumerate, sê ne insciintieze ce felu de modele dorescu mai alesu? si noi ne vomu grabí a satisface dorintielor multu pretiuite.

Daca concursulu onoratulu publicu se va innaltia la acelu gradu, ca sê potemu acoperí spesele, vomu comunicá si jurnale de moda.

REVISTA SOCIALE.

— Pesta ¹⁴/₂₆. Iunie. —

(Fericirea mea, — o întâlnire placută, — carte de rugăciune, — plânsore în contra preoților, — o cestiune ardietore, — epistolă Asociațiunii aradene, — proiecte, — până când în întunerecu?)

Apoi mai dăca cine-va, că eu nu sum fericitu!

— De ce? — întreba frumoșele cetitoare.

— Cum sê nu fiu fericitu, când potu conversă în diece dăle odata cu frumoșele cetitoare ale „Familiei“?! Se întielege de sine, că ar fi multu mai placutu pentru mine, când asiu poté sê facu acêsta în giurulu Dvostre, că-ci m'am uitatu în protocolulu abonantilor si am diaritu intr' ensulu o suava cununa de flori incantătoare. Atunce se pôte că si foiletonistulu Dvostre ar scrie în viitoriu cu mai multu spiritulu, fiindu că ar avé maiestre placute de la cari ar invetiă bucurosu; apoi scimu din istoria că femeile nu arare ori a insuflatu ideile cele mai frumoșe, asia sculptorulu *Praxitales* numai incantatu de frumseti'a Phrynei a creatu stutua sa „Vinerea“, — si Grecia n'a avutu statua mai frumoșă decâtu ceea ce aredică *Harpalu* în onôrea amantei sale *Pythionice*, — éra *Epicu* scia filosofă mai bine la Leontin'a. —

Intr' una din dălele trecute avui onôre a conveni cu una dintre frumoșele nôtstre cetitoare, care cu incantatoarea sa fiica trecea p'aiice la Viena.

— Dle! — mi-dăse dômna — de ôra ce nu cunoscemu inca Pesta, binevoiesce a ne conduce la o bolta.

— Voiu implinî o detorintia placută! Poffimtu sê mergemu în bolt'a lui Monasterli si Kuzmik, un'a dintre cele mai elegante negutiatorii de moda, acuma chiar are marfe noue sosite din Parisu, vestminte de. . .

— O! nu dle! noi nu voimu sê cumperâmu de aceste.

— Dar ce?

— O carte de rugăciune pentru fiic'a mea. Asiu dorî fôrte sê-i potu cumperă una romanésca, condu-ne iar la atare librariu, carele are de aceste.

— În Pesta nu credu sê existe astfelu de librariu.

— Mi-pare fôrte reu! Ôre de ce nu scriu preotii nostri atare carte de rugăciune pentru femei, cum au tôte natiunile mai culte?

— Avemu si noi.

— Cunosc si eu una, dar e atâtu de latinisată, încâtu nu pricepu nimica din ea, asia dara noi femeile suntemu silite a merge la beserica sêu cu cêslovulu sêu cu atare carte straina. Am unu cunoscutu teologu în Viena, i-am fostu spusu: de ce Societatea besericésca literaria a lor nu compune o asemenea carte? Elu mi respunse, că în privinti'a asta aru fi mai competinti domnii preoti; domnii preoti dăcu că densii sunt fôrte ocupati, inse domnii canonici dispunu de mai multu

tempu liberu; domnii canonici respundu că densii sunt betrani si ne îndrêpta éra la tenerime si asia noi remanemu fara carte. Te rogu inse ca sê amintesci impregiurarea acêsta în diuariulu DTale, că-ci — inchiă frumos'a dômna cu surisu pe budie — precum dăceti Dvostre acêsta e o „cestiune ardietore“ a nôtstra.

I promisei că o voiu aminti, éca dara! cei ce se intereséza de acesta „cestiune ardietore“ cugete-se a o deslegă.

Si fiindu că vorbiramu chiar despre carte, sê trecemu la o lalta carte totu atâtu de interesantă. Noutatea cea mai momentôsa pe campulu literaturii nôtstre este epistolă, sêu precum i dăce poporulu *cartea* Directoratulu Asociațiunii din Aradu catra sociatatile sorori din Ardealu si din Bucovina, în privinti'a unificării ortografiei romane.

Intru adevéru eră odata tempulu ca sê se puna capetu la acêsta anarcia ortografica în literatur'a nôtstra! Asociațiunea din Aradu dara prin frumoșă iniciativa a sa esprimă dorinti'a natiunei întregi. Mai la vale aducemu o impartesire mai detaiata despre scrisôrea Asociațiunii din Aradu, — deci nu ni remane altu ce-va, decâtu sê dorimu, ca nobil'a provocare a Asociațiunii numite sê fie încoronata de rezultatulu celui mai stralucitu.

Adaunadi intr' o societate fiindu vorba despre Asociațiunea din Aradu, unulu dintre cei da fatia dăse, cumca ar fi cu scopu daca numi'a Asociațiune ar retipari în editiune poporale Cronic'a lui Sincai sêu Istori'a lui Petru Maioru. Si asta — adause densulu — ar fi cu atâtu mai de doritu — că-ci Cronic'a lui Sincai n'a esitu la noi completa, fiindu că dlu Gavra — nu se scie din ce cauza — a intreruptu tiparirea ei, — ér editiunea cea din Romani'a e atâtu de scumpa, în câtu numai cei provediuti cu stare materiale mai buna o potu procură. Apoi din Istori'a lui Petru Maioru neci nu se mai afla esemplare. Retiparindu-le dar acuma Asociațiunea intr' unu numeru mare de esemplare si vendiendu-le cu unu pretiu moderatu, ar face natiunei unu folosu fôrte mare, că-ci astfelu cartile amintite s'ar poté latî chiar si în poporu.

Proiectulu cunoscutulu nostru nesmintitu e frumosu, dar la realizarea lui dâmu de mai multe pedece si daca Asociațiunea din Aradu ar poté delatură tôte pedecelile, totusi i-ar mai remané o pedeca mare — lips'a banilor. Totusi proiectulu acestu-a — dupa modest'a nôtstra parere — merita ca On. D. membri ai Asociațiunii Aradane sê-lu ia la desbatere.

Si la acea desbatere pôte că vor fi unii cari sê întrebe :

Dar scriptele remase de Sincai si de alti nemoriatori ai nostri în bibliotec'a episcopésca romana din Orade, pana candu vor jace totu în întunerecu?

Iosifu Vulcanu.

Ce e nou ?

* * (Societatea teatrală a dōmnei Fani Tardini) a ajuns era la Brasiovu, unde a si inceputu reprezentările sale teatrale. Sperămu că in nrulu vintoriu vomu poté referă mai pe largu despre aceste reprezentări interesante.

* * (Asociatiunea natională din Aradu) a indreptatu catra asociatiunile sorori din Ardealu si din Bucovina o scrisorē in privinti'a unificării principiilor ortografice si proieptēza ca fie-care societate sē esmita din sinulu seu doi barbati competinti, carii apoi sē desbata cestiunea acēsta de importantia mare. Pentru locul de convenire se recomanda Timisior'a, Pest'a seu Vien'a. Asociatiunea din Aradu a votatu ca spese de caletoria si intretinere pentru barbati carii se vor tramite din sēnulu ei, dupa recerintia pana la 400 fl. — Salutămu cu cea mai viua bucuria acēsta iniciativa a Asociatiunei noastre din Aradu.

* * (Societatea din Bucovina) tienū a VI. siedintia a sa in 6. Iun. c. n. si din protocolulu siedintiei aflămu că vintulu Societătii pana'n 6. Iun. a. c. este 4700 fl. in obligatiuni, 1212 fl. 20 cr. si 197 galbeni bani gata. Spese 981 fl. 18 cr. si 165 galbeni. Remanu in cass'a Societătii 4700 fl. in obligatiuni, 231 fl. 2 cr. si 32 galbeni bana gata.

* * (Ieromonaculu Porfiriu Dimitrovitia) catechetulu scōlei reali din Cernauti a repausatu intr' alu 7. Maiu in etate de 66. ani. Repausatulu a fostu unulu dintre cei mai invetiati barbati ai Bucovinei. Densulu a compusu si unu dictionariu etimologicu comparativu romanu-germanu si germanu-romanu, dovore inse că nu l'a potutu fini, dar Foi'a Societătii din Bucovina sperēza, că Societatea se va apucă cu tōta seriozitatea la finirea acestui odoru literariu. — Fie-i tierin'a usiōra!

* * (Societate archeologica.) Dlu Giorgiu cav. de Costinu face apelu la toti amatorii si culegatorii de anticități a-i da concursulu pentru infintiarea unei societăți archeologice, care va avē de scopu desgroparea anticităților aflate in Bucovina si in alte tieri romane, culegerea, descrierea si espunerea loru intr' unu museu national. Doritorii d'a luă parte au sē tramita epistolele lor scū la dlu cav. sēu la Red. foiei Societătii romane din Bucovina in Cernauti.

* * (Facemu atenti) pe cetitorii nostri la articolulu „Regin'a dupa mōrte“ din nrulu presinte, care este scrisu de o juna femeia, soci'a unui poetu alu nostru. Talentulu St. dōmne ne face sē sperăm, că dsa va mai inavuti literatur'a romana cu multe opuri frumōse, — deci o salutăm cu bucuria in diuariulu nostru!

— (In Viena) facū placuta sensatiune barones'a C. carea e de frumusetie rare. Acēsta in dīlele trecute trecand pe Graben, vediū o fetitia carea indesiertu imbiā trecatorilor buchetele de flori, deci barones'a se cobori din carutia si luā ea florile fetei, carea starea numai si se miră cum trecu florile, dar' mai mare i fuse mirarea si bucuri'a cand i dadū frumōs'a baronesa o suma insemnata ce a capetatu pentru flori.

Literatura si arte.

* * (Carte besericēasca.) Societatea besericēasca a zelosilor nostri teologi la Viena ni-a tramisu tomulu I. din „Esplicarea Catechismului catolicu de Josifu De-

harbe“ tradusa de numit'a societate. Acestu tomu contine 27. cōle tiparite frumosu, pretiulu 1 fl. 50 cr. se poté procură in Ghierla la Ven. Ordinariatu; in Săbiu la librari'a lui Filtsch si in Viena la teologii romani din seminariulu G. C. centrale la St. Barbara, Schönlatern Gasse nr. 10.

— (Poesii de N. N.) Astufelu e intitulata o brosiura de versuintie ce o primirăm in dīlele aceste, si carea prin titul'a ei cea plina de incredere ni atrase atentiunea. Poesii . . . ! Simpla dar' marētia numire, cu carea numai poetiloru li-e iertatu a-si botezā creatiunile lor. Pregatiti spre a ne delectā cu cetirea unoru idei originali si poetice luaramu in mana acēsta brosiura, dar' poté chiaru pentru că o judecamu nainte mai presusu de mediocritate, o lasaramu cu acea opiniune durerōsa, că afara de cāte-va incercări frumōse, contine lucrări slabe.

* * (Revist'a arcivelor statului romanu.) Sub acestu titlu s'a pusu sub presa in Romania o publicatiune a directiunii generale ale Arcivelor Statului. Pe fie-care luna va esi cāte o brosiura de 12, cōle tiparite in doua colone in formatu mare, in 4°. Pretiulu abonamentului este numai de 80 lei pe anu si pe compt'a Statului. Acēsta Revista se va despartī in trei rubrice cuprinse in fie-care Nr. 1) Periodulu I. coprindiendu acte si documinte de la fondarea Statului romanu pana la Constantinu Brancoveanu; 2) Periodulu II. coprindiendu acte si documinte de la primul beiu fanariotu pana la Domnulu Tudor; 3) Periodulu III. coprindiendu acte si documinte de la revolutiunea lui Tudor pana la inceptulu Domniei lui Alessandru Ionu I.

* * (Program'a gimnasiului romanu din Brasiovu) pe an. scol. 186³/₅ a esītu de sub tipariu, cuprindiendu o disertatiune interesante a dlui directoru G. J. Munteanu, despre „Studiulu limbei materne in gimnasiu“ — apoi scării scolastice, dintre cari amintimu acea că nrulu scolarilor din tōte cele 7, clase ale gimnasiului numitu fu 174.

Din strainetate.

— (Imperatēs'a Eugeni'a) luandu-se dupa barbatulu seu, s'a apucatu si ea sē serie carti. De unu tempu incōce aduna cu multa ingrigire tōte acele unelte si romāntie ce se atingu de Ludovicu XVI. si Maria Antoinetta. Cumpera tōte cartile, ce vorbescu despre acesti nenorociti, studiadia istori'a acelu tempu tristu, si neintreruptu vorbesce pré bucurōsu cu toti cei ce se ivescu la curte daca sciu ce-va narā din acelu tempu de evenimente interesante.

— (Insufletire in Paris.) Intr'o societate órecine s'a scapatu de a-si esprimā acea dorintia: de s'aru poté vapsi — si caii! Acum totu Parisulu, imbratiosandu ide'a nuōa, s'a tulburatu, insufletītu si si-sparge capulu, cum ar poté aflā acelu secretu. Inainte de acēsta esaltatiunea s'a desceptatu pentru cani si paseri, — acum si pentru cai! cātu ar fi de pomposu: a sborā pe strade intr'o carutia cu patru cai vapsiti in colōrea rosci, cātu de fantasticu e apoi a li vapsi cōmele si codele verdi — cine va poté fi celu d'antāiu fericitu ca sē atraga atentiunea lumei intregi. Ah! catu de frumosu va fi inca sē se-si sufle cu auru caii — ! . . . De voru aflā acestu secretu mare, negresitu că vom da de scire, pentru ca si publiculu nostru — se rida.

— (*Unu mortu a inviatu.*) O fôia din Newcastle scrie, că acolo unu teneru sér'a mancandu torta peste nôpte a moritu, celu putînu demanétia l'au aflatu tia-penu. Pregatirile pentru ingropatiune s'au si fostu facutu, candu mai tardiu venindu mediculu, a trecut in chili'a mortului ca sê-lu sectionedie, dar' câta fu mira-rea cand nu aflà mortulu in coseiugu, — câ-ci s'a de-sceptatu si fara sê scie cineva s'a scolatu si s'a dusu sê-si cumpere vre-o cornutia, deôrece tare a fostu flamendîtu. Cine i-a datu bani nu ni spune amintit'a fôia, abunaséma dôra s'a fi dusu cu obululu ce erà sê-lu dee la trecera in lumea alalta.

— (*De e adeveru!*) Mai nou multu se vorbeste despre unu magiaru cu numele Suba de nascere din Segedinu, carele acum e negotietoriu in Cairo. Acesta a spusu caletorilor că elu a aflatu magiari in Asia, cu cari fara multa greutate s'a potutu întielege. Acesti magiari precum dîce aru locuî in Turkestan pe langa laculu Aralu.

— (*Tata si fiulu.*) Alesandru Dumas tatalu si Alesandru Dumas fiulu s'au pusu in compania sê serie o piesa teatrale; ide'a e a tatalui, carele in acêsta privin-tia prin urmatôrea epistola s'a adresatu catra fiulu seu: „Multu pretiuite maiestre! Dupa 30 de ani plini de lupte, combateri si rezultate in fine credu, câ de si nu sum atare notabilitate, totusi ômenii me tienu de unu romantieru fructiferu. Si eri chiaru am primitu de la Victoru Hugo o epistola incarcata cu incuragiâri si gratulâri. Am onôre a fi si eu membrulu asociatiunei li-teratîlor si poterilor dramatice. Acum me rogu a me onorâ cu acea norocire din partea bunatatei dtale, ca sê potu serie impreuna cu dta o comedia in 5 acte. Invo-esci-te dta la acêsta?“ — Cu rentornarea postei betra-nulu Dumas primî acêsta epistola: „Multu pretiuite domnule! Amicéti'a si amôrea, onôrea si admiratiunea ce le pastrediu pentru tatalu meu, fôrte placutu me deobéga, ca amabil'a propunere a dtale sê o primescu.“ — Precum se vede comedi'a bine s'a inceputu.

— (*Monumentulu lui Cavour in Milano.*) In dîlele aceste s'a desvalitu serbatoresce monumentulu lui Cavour aredicatu de sculptorii Tantardini si Tabachi. Langa statua maiestôsa a lui Cavour se mai inaltia si o statua fôrte ideale, ce representa Italia care in o carte serie numele lui Cavour.

Feliurite.

* * * (*Istori'a unei sarutari.*) La universitatea de Upsula studià unu teneru saracu si retrasu. O data s'a preamblatu cu câti-va amici ai sei pe piati'a de frunte a cetâtii, o feta incantatôre atrase atentiunea toturora. Ea erà fiic'a regintelui de Uplandu. Studintii o admira-ra ca pe o fiintia cerésca. Si cand erau putîntelu mai departe de dens'a, unulu eschiamà cu entusiasm: O sarutare de pe budîtiile delicate ale acestei fetisiore ar ajunge milione! — Tenerulu apoi se uità esaltatu dupa ea, si adause: Eu credu, câ asiu capetâ un'a de la ea? „Ce? tu — sarutare de la fetiti'a acêsta, dôra ai nebunitu?“ — i dîsere amicii. — „O cunosci?“ — „Ba, neci cand nu o-am vediutu, dar seiu câ la rogarca mea me va sarutâ.“ — „Aice inaintea nôstra?“ — „Da.“ — „Cu vointia libera?“ — „Speru câ nu presu-

puneti despre mine neobrasnici'a, ca sê o silescu.“ — „Deca vei face ca fetiti'a sê te sarute de voie buna, éca parol'a mea de onôre, câ-ti dau 1000 taleri!“ — dîse unulu. — „Si eu! si eu! strigara si ceialalti. Junii acestia erau toti avuti si la casu de lipsa aru fi fostu gata a satisface promisiunei lor, dar totusi erau de convingerea câ nu vor avé ocaziune sê solvéscu. — „Bine-e!“ — dîse junele nostru. Densulu nu erà atare frumsetie artistica, dar avea unu organu de vorbitu de totu placutu si apropiandu-se de fetitia i dîse dulce: „Domnisiôra! fericirea mea e depusa in manile DTale!“ — Ea se uità cu uimire, catra junele. Junele i povesti starea sa, cu câta greutate se sustiene la universitate si i spuse cu tôta sinceritatea cele intemplete in minutulu din urma. Fetisiôr'a ascultà cu atentiune cuvintele tenerului si i response rumenita dar cu surisu pe budie: „Daca prin asta fapta neinsemnata potu sê-ti facu atât'a bunetate, ar fi peccatu a o refusâ!“ Cu aste sarutà pe junele si merse mai incolo. — Regentulu chiamà in diu'a urmatôre pe sudintele la sine. Erà cu-riusiu a sci, cine pôte fi acelu tēneru temerariu, carele eutedià a cere de la fêt'a sa sarutare in locu publicu? Studintele se infatîsià, regentulu lu-primi cu recela; dar conversarea cea placuta a junelei intr' atât'a lu moià, in câtu in urma i oferì vîptu la cas'a sa pana la finea cursului scolasticu. Tenerulu scapandu astfelu de multe greuminte material, avù tempu mai multu pentru studiare si devini unulu din cei mai eminenti studinti. Abia trecù unu anu si regentulu i iertà ca sê-i sarute a doua ora fet'a, care acuma i erà — mirésa. Mai tardiu devini unu barbatu renumitu si invetiatu, care a facutu onôre numelui svedicu. — Ce tema de novela! o reco-mandâmu novelistilor nostri!

Găcitura de siacu.

Se pôte deslegâ dupa saritur'a calului.

â!	Pe	sê	pé-	me-	hol-	tre	rea
Pé-	cu	ni-	ei	noi	ba	o-	fra-
pa-	nu	ra	ma-	da	tî-	dîn	In-
na	ra	Cei	ro-	Iér-	sê-	r'a	si
mai	men-	ma-	ni-	na	ma	ra	Aid'
dus-	ma-	ma-	cu	dâmu	ei	frati	ho-
na	fi-	tulu	nulu	vêr-	De-	ni-	tié-
ro-	ma-	Sê'n-	a	a-	dîn	timu	câtu

Deslegarea rebusului din nrulu 1: Vieze frumô-sele Romane!

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

S'a tiparitu in Pest'a 1865. prin Alesandru Kocsî (in tipografi'a lui Érkövi, Galgóczi si Kocsî.) Piati'a de pesci Nr. 9.

 Alaturamu: Pôia de prenumeratinne pentru „Umoristulu.“